09/10/2025

Φλωρίνης Ειρηναίος: 21 χρόνια Μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως Άνθιμος λέξεις με σκέψεις και βιώματα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας

- **Του Μητροπολίτου Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας Ειρηναίου**

Υπάρχουν στη ζωή στιγμές που δεν σβήνουν ποτέ, μένουν χαραγμένες στην καρδιά σαν φωτογραφίες έγχρωμες που μας συνοδεύουν. Είναι οι συναντήσεις που δεν έγιναν τυχαία αλλά τις έφερε ο Θεός για να μας στηρίξουν και να μας καθοδηγήσουν. Συναντήσεις που γίνονται ευλογία, παρακαταθήκη και φως στον δρόμο της πίστης. Δεν είναι μόνο γεγονότα ή ημερομηνίες, είναι πρόσωπα που συναντήσαμε και που άφησαν μέσα μας ανεξίτηλο αποτύπωμα. Περνούν τα χρόνια και όμως εκείνα τα πρόσωπα μένουν παρόντα, μας συνοδεύουν με το παράδειγμά τους, με τη διδασκαλία τους, με την αγάπη τους. Όπως είπε ο Κύριος, «Ὑμεῖς ἐστε τὸφῶς τοῦ κόσμου»[1]. Η Εκκλησία σε κάθε εποχή χαρίζει κληρικούς που κερδίζουν τις καρδιές των ανθρώπων, όχι γιατί μιλούν για τον Χριστό αλλά επειδή τον κηρύττουν με αγάπη και διδάσκουν με το παράδειγμά τους. Δεν λησμονούνται, γιατί το παράδειγμά τους έγινε φως που οδηγεί γενιές ολόκληρες.

Μια τέτοια προσωπικότητα είναι για μένα ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως Άνθιμος ο οποίος σαν σήμερα στις 9 Οκτωβρίου 2004 χειροτονήθηκε Επίσκοπος της Εκκλησίας. Δεν επιχειρώ να παρουσιάσω μια αγιογραφία, αλλά να καταθέσω μια προσωπική μαρτυρία. Γιατί μαζί του πορεύτηκα, όταν ο Γέροντάς μας, ο μακαριστός Μητροπολίτης Άνθιμος Ρούσσας, ο τόσο ξεχωριστός Ιεράρχης σε λόγο και έργα μετατέθηκε στη συμπρωτεύουσα. Από εκείνη τη στιγμή άνοιξε μια καινούργια σελίδα στην ιστορία της τοπικής Εκκλησίας.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως, Τραϊανουπόλεως και Σαμοθράκης Άνθιμος, κατά κόσμον Χρήστος Κουκουρίδης, γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη στις 2 Ιανουαρίου 1962. Οι γονείς του, Στυλιανός και Αικατερίνη, άνθρωποι απλοί αλλά γεμάτοι πίστη, του έδωσαν από μικρό παιδί τη χριστιανική παιδεία. Η οικογένειά του υπήρξε το πρώτο του σχολείο. Εκεί έμαθε για την προσευχή, την ταπείνωση, την εργατικότητα, την αγάπη στον Θεό και στους ανθρώπους. Σπούδασε στη Ζαρίφειο Παιδαγωγική Ακαδημία της Αλεξανδρούπολης και στη συνέχεια στη Θεολογική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Έτσι μπόλιασε την παιδαγωγική κατάρτιση με τη θεολογική γνώση και απέκτησε την ικανότητα να μιλά απλά αλλά βαθιά. Να ενώνει την αλήθεια με την καθημερινότητα. Να ξεδιψά τους ανθρώπους με λόγο κοινωνό και οδοιπόρο[2]. Πατερικό και θεολογικό αλλά κυρίως κατανοητό και σύγχρονο.

Στις 6 Οκτωβρίου 1985 χειροτονήθηκε Διάκονος από τον τότε Μητροπολίτη Αλεξανδρουπόλεως Άνθιμο Α΄. Από εκείνα τα χρόνια τον γνώρισα στον Άγιο Νικόλαο. Λίγα χρόνια αργότερα, στις 29 Οκτωβρίου 1989, έλαβε και τον δεύτερο βαθμό της Ιερωσύνης, αυτόν του πρεσβυτέρου, από τον Γέροντά μας. Εγώ μικρό παιδί και εκείνος πρεσβύτερος. Διακρινόταν για την ευλάβεια και τη χάρη με την

οποία τελούσε τα Μυστήρια και τις υπόλοιπες ακολουθίες. Ήταν άριστος λειτουργός, με ευλάβεια και ακρίβεια, με σεβασμό σε κάθε κίνηση και σε κάθε λέξη της Θείας Λειτουργίας. Όπως μας θυμίζει και ο Άγιος Ιωάννης ὁ Χρυσόστομος, «μέγα τὸτῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα»[3], και η Γραφή διδάσκει, «Πάντα εὐσχημόνως καὶκατὰτάξιν γινέσθω»[4]. Διάβαζε με επιμέλεια το Τυπικό και ήθελε όλα να ψάλλονται και να διαβάζονται όπως πρέπει και ταιριάζει στην Αγία μας Εκκλησία.

Η ευταξία και η προσοχή στη λατρεία για εκείνον δεν ήταν λεπτομέρειες αλλά δρόμος με φωτεινούς σηματοδότες προς την εμπειρία του Θεού. Αυτό που τον ξεχώριζε από τότε μέχρι και σήμερα είναι ότι παραμένει βαθύς γνώστης της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Χειριζόταν και χειρίζεται με άνεση και χάρη τόσο τον προφορικό όσο και τον γραπτό λόγο. Παράλληλα, αγαπούσε και αγαπά την Καινή Διαθήκη και την Ιστορία, αντλώντας από αυτές παραδείγματα και διδάγματα που φωτίζουν τον λόγο του και τον καθιστούν ζωντανό και επίκαιρο. Όπως γράφει ο Απόστολος Παύλος, «Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος»[5].

Το 2004, υπήρξε σταθμός για την Εκκλησία της Αλεξανδρούπολης. Στις 6 Οκτωβρίου 2004 η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος εξέλεξε τον τότε Πρωτοσύγκελλο της Μητροπόλεώς μας, π. Άνθιμο Κουκουρίδη, νέο Μητροπολίτη

Αλεξανδρουπόλεως, διάδοχο του Γέροντός μας. «Προσέχετε οὖνἑαυτοῖςκαὶπαντὶτῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸΠνεῦμα τὸἍγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰτοῦ ἰδίου αἵματος»[6].

Στις 9 Οκτωβρίου 2004 χειροτονήθηκε Επίσκοπος στον Ιερό και Καθεδρικό Ναό Αθηνών από τον μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Αθηνών, κυρό Χριστόδουλο, τον οποίο μνημονεύει πάντοτε στους ευεργέτες του, καθώς αξιώθηκε να λάβει από τα χέρια του τον τρίτο βαθμό της Ιερωσύνης. Η χειροτονία αυτή του Μητροπολίτη Ανθίμου ήταν ένα πραγματικό δώρο του Θεού στην Αλεξανδρούπολη. Στις 5 Νοεμβρίου 2004 ενθρονίστηκε στον Μητροπολιτικό Ναό της Αλεξανδρούπολης, όπου ο λαός τον υποδέχτηκε με συναισθήματα χαράς και με απέραντη αγάπη. Εκείνη η ημέρα έμεινε χαραγμένη στη μνήμη όλων μας.

Λίγο αργότερα μου πρότεινε να διακονήσω κοντά του ως Πρωτοσύγκελλος. Εκείνη η στιγμή δεν πρόκειται να τη ξεχάσω ποτέ. Ήταν τιμή και ευλογία. Η καθημερινή μας συνεργασία για μένα υπήρξε σχολείο ζωής. Μαζί μάθαμε να στηρίζουμε ο ένας τον άλλον με εμπιστοσύνη και ελευθερία, όπως λέει η Γραφή, «Κρεῖσσονοἱ δύο τοῦἑνός, ἐὰνγὰρπέσωσιν, ὁ εἷς ἀναστήσει τὸν σύντροφον αὐτοῦ»[7]. Αυτό τηρήσαμε σε όλες τις δυσκολίες της πορείας μας.

Θα μου επιτραπεί να αναφέρω πτυχές της ζωής και καθημερινότητάς του όπως τις έζησα κοντά του.

Ως διοικητής δεν ήταν ποτέ αυταρχικός. Άκουγε με προσοχή, σεβόταν κάθε συνομιλητή, δεν υποτιμούσε κανέναν. Η καθημερινότητα στα γραφεία ήταν πάντοτε πεδίο μαθητείας και συνεργασίας. Οι δυσκολίες πολλές. Ο στόχος ένας και ουσιαστικός, η διακονία του ανθρώπου. Ποτέ δεν συμβιβάστηκε με κάτι άλλο. Από αυτή τη μαθητεία και πορεία είδα και ένιωσα το ποιμαντικό του ήθος και έμαθα τον τρόπο να υπηρετώ τον λαό του Θεού. Ξεχωρίζει για την απλότητα του χαρακτήρα του.

Είναι Επίσκοπος με άγρυπνο ενδιαφέρον για τη Θράκη. Πάντα έχει έννοια για τα ζητήματα της Θράκης και της πατρίδας μας γενικότερα. Η μέριμνά του για τον τόπο είναι αδιάκοπη, το πνεύμα του δημιουργικό, η θέλησή του να έχει άποψη και να την εκφράζει είναι σταθερή παρότι οι αλλαγές ποτέ δεν τον φόβισαν. Αντιθέτως, είναι ανένδοτος στη στασιμότητα και στην αδράνεια.
Η Εκκλησία, όπως συχνά αναφέρει, χωρίς Κοινωνία δεν έχει λόγο ύπαρξης. Όσον αφορά το φιλανθρωπικό έργο, στήριξε το Ίδρυμα Χρονίως Πασχόντων "Άγιος Κυπριανός" και δημιούργησε το νέο Γηροκομείο δίπλα σε αυτό. Τα εγκαίνια του Γηροκομείου αποτέλεσαν γεγονός που έμεινε χαραγμένο στην τοπική εκκλησιαστική ιστορία. Παράλληλα, μερίμνησε για τη λειτουργία του Νιαρχείου Ιδρύματος Βρεφών και Νηπίων "Άγιος Στυλιανός", το οποίο παιδαγωγεί τη νέα γενιά της πατρίδας μας και προσφέρει ελπίδα και στήριγμα στις οικογένειες της περιοχής. Το παλιό Οικοτροφείο "Άγιος Στέφανος", με την ανακαίνιση που πραγματοποιήθηκε με δικές του μέριμνες, αποτελεί κόσμημα της τοπικής Εκκλησίας και χώρο φιλοξενίας για φοιτητές, οι οποίοι βρίσκουν στέγη, στήριξη και πνευματική θαλπωρή στα χρόνια των σπουδών τους. Επίσης, ανακαίνισε εκ βάθρων της Κατασκηνώσεις της Ιεράς Μητροπόλεως, με σύγχρονα κτήρια και υποστηρικτικές εγκαταστάσεις, οι οποίες φιλοξενούν κάθε καλοκαίρι περισσότερα από τετρακόσια παιδιά. Αγαπά ιδιαίτερα τη νεολαία. Δεν μιλά στους νέους με ξύλινο λόγο αλλά με αλήθεια και αγάπη. Οι νέοι τον εμπιστεύονται γιατί βλέπουν σε αυτόν την αυθεντικότητα και την αμεσότητα.

Η ποιμαντική του μέριμνα και η δημιουργικότητά του είναι ανεξάντλητη. Η

ανέγερση ναών είναι για εκείνον ένα μεγάλο πνευματικό έργο. Από τα θεμέλια έκτισε τον Άγιο Αθανάσιο στο Αρίστηνο και αγωνίζεται μέχρι σήμερα για την ολοκλήρωση του ναού της Παναγίας της Στρατήγισσας στην είσοδο της πόλεως. Ξεχωριστή θέση στην καρδιά του κατέχει ο περικαλλής Ναός των Τριών Ιεραρχών στην Ιερά Μονή Παναγίας του Έβρου στη Μάκρη. Τον είδε τον ναό να αναδύεται εκ του μηδενός, καρπός του οράματος του μακαριστού Γέροντος Πολυκάρπου Μαντζάρογλου, της συνετής επίβλεψης της Γερόντισσας Μακρίνας και του επιβλέποντος του έργου και Πνευματικού της Μονής πατρός Αρσενίου από το Μπουραζέρη του Αγίου Όρους. Το θεωρεί ευλογία και στολίδι της τοπικής Εκκλησίας. Αγαπά τα Μοναστήρια και ενδιαφέρεται για αυτά. Στηρίζει και αγωνιά τόσο για το ανδρικό στο Αετοχώρι όσο και για το γυναικείο στη Μάκρη, αφιερωμένο στην Παναγία του Έβρου. Τα Μοναστήρια είναι για εκείνον πνευματικοί πνεύμονες, τόποι προσευχής και ελπίδας.

Η αγάπη όμως ενός Επισκόπου δεν σταματά ποτέ. Αγαπά τις ενορίες. Όπως λέει η Γραφή, « Ἔργον ἐπισκόπου οὐχ ἡ ἀργία ἀλλ᾽ ἡ μέριμνα»[8]. Τις επισκέπτεται συχνά, λειτουργεί σε αυτές και δεν τις θεωρεί τυπικά σχήματα, αλλά τόπους όπου ο ουρανός αγγίζει τη γη. Πιστεύει ακράδαντα ότι εκεί συναντά τον λαό του Θεού, μικρούς και μεγάλους, οικογένειες και νέους που πορεύονται με αγώνες, χαρές και δυσκολίες. Για τον Μητροπολίτη Άνθιμο κάθε ενορία είναι μια μικρή οικογένεια που συνδέεται με την καρδιά του και αποτελεί κομμάτι του ποιμαντικού του έργου. Τον άκουγα πολλές φορές να αναφέρει στις συζητήσεις μας, ότι σε αυτές συναντά την πίστη του απλού ανθρώπου, τον μόχθο του ιερέα, τη διακονία των κατηχητών και των εθελοντών, την αγάπη που εκφράζεται μέσα από την αλληλεγγύη. Αυτό τελικά του έδινε και του δίνει τη δύναμη να συνεχίζει το επισκοπικό του έργο στον τομέα των Ενοριών της Μητροπόλεως του.

Βεβαία, η ποιμαντική του δε σταματά εδώ. Όπως γράφει ο Γρηγόριος ο Θεολόγος, «Μέγα ἔργον ἐπισκόπου τὸδιδάσκειν καὶτὸχειροτονεῖν»[9]. Με αίσθημα πατρικής ευθύνης, χειροτονεί νέους ιερείς, θέλοντας να εξασφαλίσει τη συνέχεια του έργου της Εκκλησίας. Στους νέους κληρικούς βλέπει τους συνεχιστές της αποστολής του Ευαγγελίου και τους εργάτες που θα στηρίξουν τις Ενορίες. Ιδιαίτερη σημασία δίνει και στις οικογένειές τους, αναγνωρίζοντάς αυτές ως θεμέλιο της ιερατικής τους πορείας. Με αυτό τον τρόπο ενισχύει την πνευματική ζωή του τόπου και καλλιεργεί την ελπίδα για το μέλλον της τοπικής κοινωνίας.

Δεν ξεχνά το νησί της Σαμοθράκης. Την επισκέπτεται τακτικά, μιλά στους ανθρώπους της, τους ενισχύει με τον λόγο του και την παρουσία του. Για εκείνον κάθε γωνιά της Μητροπόλεως έχει την ίδια αξία. Αλεξανδρούπολη, Φέρες και Τυχερό. Από το βόρειο χωριό της Λυκόφης ως τα όμορφα Δίκελλα.

Τον Μητροπολίτη Άνθιμο τον ξεχωρίζει και κάτι άλλο. Είναι άριστος συγγραφέας, θεολογικότατος, παραδοσιακός και ποιμαντικός. Πολλές φορές όμως από ταπείνωση δεν θέλει να προβάλλει τον εαυτό του. Ό,τι γράφει το θεωρεί της Εκκλησίας και όχι δικό του. Το μελάνι των κειμένων του μυρίζει θυμίαμα[10]. Ο λόγος του πάντα πράος στο ραδιόφωνο της τοπικής Εκκλησίας σαγηνεύει τους ακροατές.
Δημιούργησε τον Ραδιοφωνικό Σταθμό. Τον ονόμασε Ελπίδα. Ζητούμενο για τον Μητροπολίτη Άνθιμο να μεταφέρεται ο ελπιδοφόρος λόγος της Εκκλησίας σε κάθε σπίτι. Πραγματοποίησε αναρίθμητες εκπομπές ως ραδιοφωνικός παραγωγός, μέσα από τις οποίες μιλά απλά αλλά θεολογικά για θέματα που αφορούν τον άνθρωπο και την κοινωνία.

Στη διακονία του ως Μητροπολίτης, συνεργάζεται στενά με τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμο, του οποίου τη σοφή σκέψη και τη σεμνή παρουσία εκτιμά βαθύτατα. Στις συνεδριάσεις της Ιεραρχίας είναι πάντοτε παρών με παρεμβάσεις ουσιαστικές. Ο λόγος του έχει θεολογικό βάθος αλλά και επικοινωνιακή δύναμη.

Τον έβλεπα και τον βλέπω να χαμογελά, να χαίρεται με τους ανθρώπους, να δακρύζει σε στιγμές συγκίνησης, να συλλογίζεται φωναχτά, να μοιράζεται αγωνίες και σκέψεις, να προσεύχεται με κατάνυξη, να γονατίζει μπροστά στον Χριστό, να θυμώνει όταν αντικρίζει το άδικο, έχοντας πάντοτε κατά νου τον λόγο της Γραφής, «ὀργίζεσθε καὶμὴ ἁμαρτάνετε»[11]. Όλα αυτά τα έζησα κοντά του, με βοήθησαν μικρό παιδί και με έκαναν να τον αγαπήσω περισσότερο μεγαλώνοντας. Με αυτό τον τρόπο φαίνεται ο αληθινός άνθρωπος που αγωνίζεται να γίνει άγιος. Όπως λέει και ο ίδιος, «άνθρωποι είμαστε, λάθη πάντοτε κάνουμε. Σκοπός μας είναι ο αγιασμός και η είσοδός μας στη Βασιλεία του Θεού».

Θυμάμαι ως και σήμερα τις πρωινές μας συναντήσεις στα γραφεία της Μητροπόλεως Αλεξανδρουπόλεως. Κάθε μέρα κάτι το ξεχωριστό και για αυτόν και για όλους εμάς τους συνεργάτες του. Δεν υπήρχε μέρα που να μην μας διδάξει κάτι, ακόμη και με μια απλή του φράση. Πάντα με συμβούλευε ότι καλή είναι η διοίκηση, αλλά πρέπει να κοιτάμε και κάτι άλλο πέρα από αυτή: την ψυχή του ανθρώπου και την πνευματική του πρόοδο.

Τώρα που η Εκκλησία με αξίωσε να γίνω Επίσκοπος, κατανοώ βαθύτερα τα λόγια του. Η διοίκηση είναι το μονοπάτι. Η ποιμαντική είναι το ταξίδι. Ο άνθρωπος είναι το μέσο και ο Χριστός το τερματικό σημείο. Όταν πλησιάζεις τον άνθρωπο με αγάπη και ακούς τον ψίθυρο της ψυχής του, τότε γίνεσαι αληθινός συνοδοιπόρος και πατέρας.

Σήμερα, μετά από είκοσι ένα χρόνια, κοιτάζοντας πίσω, ευχαριστώ τον Θεό για τη συνοδοιπορία με τον Μητροπολίτη Αλεξανδρουπόλεως Άνθιμο. Η μορφή του παραμένει χαραγμένη στην καρδιά μου, όχι ως ανάμνηση παρελθόντος, αλλά ως μια ζωντανή παρουσία που με εμπνέει με πνεύμα ελευθερίας, δημιουργικότητας και με ενισχύει διακριτικά και αθόρυβα στη δική μου επισκοπική πορεία προς το μέλλον και τον τελικό προορισμό.

Κλείνοντας, δεν μπορώ παρά να ευχαριστήσω τον Θεό που μου χάρισε τη δυνατότητα να συμπορευθώ με έναν τέτοιον άνθρωπο της Εκκλησίας. Γιατί η ζωή και η διακονία του δεν είναι απλώς κεφάλαια εκκλησιαστικής ιστορίας, αλλά σελίδες ζωντανές που διδάσκουν, εμπνέουν και καθοδηγούν.

Ο Θουκυδίδης γράφει: «Τιμὴἐντοῖςἀρίστοις ἐστί»[12]. Έτσι αισθάνομαι κι εγώ μιλώντας για τον Μητροπολίτη Αλεξανδρουπόλεως Άνθιμο τον Β΄. Δεν τιμώ μόνο τον ίδιο, αλλά και την Εκκλησία που τον ανέδειξε, τον λαό της ιδιαίτερης πατρίδας μου που τον περιβάλλει με αγάπη, και το Άγιο Πνεύμα που τον έταξε ποιμένα και διδάσκαλο στην ακριτική Θράκη. Τελικά, για την Εκκλησιαστική Ιστορία της Αλεξανδρούπολης ο Οκτώβριος θα είναι καταχωρημένος ως ο μήνας του Ανθίμου του Β΄.

Παραπομπές:

1. Κατά Ματθαῖον 5,14.
2. ἈρχιμανδρίτηςἌνθιμοςΚουκουρίδης, Λόγος κοινωνός καὶὁδοιπόρος, Ἐκδόσεις «Παλίμψηστον», Ἀλεξανδρούπολη 2002.
3. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Εἰςτὴνἱερωσύνην, Λόγος Γ΄.
4. Α΄ Κορινθίους 14,40.
5. Κολοσσαεῖς 4,6.
6. Πράξεις 20,28.
7. Ἐκκλησιαστής 4,9-10.
8. Μεγάλου Βασιλείου, ΚανονικαὶἘπιστολαί, PG 32, 669.
9. Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος Β΄, Εἰςτὰ Θεοφάνια.
10. ἈρχιμανδρίτηςἌνθιμοςΚουκουρίδης, Μελάνη καὶ Θυμίαμα, Ἐκδόσεις «Ἐνδοχώρα», Ἀλεξανδρούπολη 2004.
11. Ἐφεσίους 4,26.
12. Θουκυδίδης, Ἱστορίαι, Βιβλίο Β΄, κεφ. 46.